

nazwa zamierzenia budowlanego

Zmiana sposobu użytkowania
Szkoły Podstawowej w Brzeźnie Wielkim
na przedszkole wraz z przebudową

adres i kategoria obiektu

Brzeźno, UL.SZKOLNA; IX KATEGORIA OBIEKTU

nazwę jedn.ewid., nazwę i numer obrębu ewid. nr działki

DZ.NR 141/2 OBR. BRZEŹNO,
GM.STAROGARD GDAŃSKI
identyfikator działki 221312_2.0402.141/2

Inwestor

GMINA STAROGARD GDAŃSKI
ul.Sikorskiego 9, 83-200 Starogard Gdański

projektował:

mgr inż.arch. Patrycja Steinke-Odebralska
uprawnienia do projektowania w specjalności
architektonicznej
bez ograniczeń nr PO/KK/296/2009

DATA OPRACOWANIA 12.10.2023

83-200 Starogard Gd., Al.Jana Pawła
II 11d

tel. 695 243 777

e-mail:

patrycjasteinke@o2.pl

Spis treści

I.DECYZJA O WARUNKACH ZABUDOWY PPN.6733.14.2023. .3	
II.DECYZJA ONS.9022.8.248.2023.AZ.....8	
III.UZGODNIENIE SANEPID.....10	
IV.WPZ.52840.347.2023.4.PW.....12	
V.WPZ.52840.34.2023.4.PW.....16	
VI.INFORMACJA BIOZ.....18	
VII.EKSPERYZA PPOŻ.....24	

I.DECYZJA O WARUNKACH ZABUDOWY PPN.6733.14.2023

WOJCI GMINY

Starogard Gdański

PPN.6733.14.2023.

Starogard Gd., 2024.01.23.

Sygn. akt: 14150/2023

DECYZJA

o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

Na podstawie art. 59, art. 60 ust. 1, art. 61, art. 63 ust. 2, 3 i 4, art. 64 i art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023r. poz. 977, 1506, 1597, 1688), art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023r. poz. 1688), rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003r. w sprawie oznaczeń i nazewnictwa stosowanych w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy (Dz. U. z 2003r. Nr 164, poz. 1589), rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003r. w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2003r. Nr 164, poz. 1588), rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego ..... (Dz. U. z 2021r. poz. 2399) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. - Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2023r. poz. 775), po rozpatrzeniu wniosku **Gminy Starogard Gdański** z siedzibą w Starogardzie Gd. przy ul. Sikorskiego 9, z dnia 13.12.2023r.,

ustala się lokalizację inwestycji celu publicznego

dla terenu działki nr 141/2 w obrębie Brzeźno

w sposób następujący:

1. Rodzaj inwestycji:

- zmiana sposobu użytkowania z niezbędną przebudową budynku szkoły podstawowej na przedszkole wraz z niezbędną przebudową infrastruktury technicznej,
- inwestycja na terenie działki nr 141/2 w miejscowości Brzeźno Wielkie.

2. Warunki i szczegółowe zasady zagospodarowania terenu oraz jego zabudowy wynikające z przepisów odrębnych.

2.1. Projekt budowlany inwestycji spełniać musi wymagania przepisów szczególnych:

- obwieszczenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 kwietnia 2022r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych jakim powinny budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022r. poz. 1225),
- ustawy z dnia 07 lipca 1994r. – Prawo budowlane (t.j.: Dz. U. z 2021r. poz. 2351 ze zmianami),
- rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z 25 kwietnia 2012r. w sprawie ustalenia geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. z 2012r. poz. 463),
- obwieszczenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 12 lipca 2022r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rozwoju w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. z 2022r. poz. 1679),
- ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023r. poz. 645, 760, 1193, 1688),
- z zakresu projektowania poszczególnych mediów - sieci infrastruktury technicznej.

W projekcie budowlanym należy określić kategorię geotechniczną projektowanego obiektu, warunki i sposób ich posadowienia oraz w uzasadnionych przypadkach ocenę aktualnych warunków geologiczno-inżynierskich.

Projekt budowlany należy uzgodnić z:

- gestorami poszczególnych sieci w zależności od potrzeb,
- inne uzgodnienia w miarę potrzeb wynikających z projektu oraz przepisów szczególnych.

2.2. Warunki i wymagania ochrony i kształtowania ładu przestrzennego dla zabudowań szkoły po projektowanej inwestycji:

- linia zabudowy nieprzekraczalna, istniejąca, zgodnie z załącznikiem graficznym, w licu istniejącego budynku szkoły od strony drogi powiatowej i w odległości min. 8,0m od zewnętrznej krawędzi jezdni drogi powiatowej (zgodnie z ustawą o drogach publicznych dla terenu w obszarze zabudowanym w myśl przepisów drogowych);
- maksymalna intensywność zabudowy, czyli *stosunek sumy powierzchni wszystkich kondygnacji budynków zlokalizowanych na działce nr 141/2 do powierzchni tej działki*, wynosi około 0,07 i pozostaje bez zmian;
- nadziemna intensywność zabudowy, czyli *stosunek sumy powierzchni kondygnacji nadziemnych wszystkich budynków zlokalizowanych na działce nr 141/2 do powierzchni tej działki*, wynosi około 0,05 i pozostaje bez zmian;
- udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki nr 141/2 wynosi około 0,03 i pozostaje bez zmian;
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej określa się na 0,5;
- należy zapewnić odpowiednią ilość miejsc parkingowych dla obsługi szkoły, tzn. dla pracowników i gości (np. rodziców odwożących dzieci), w tym min. 1 mp dla pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową;
- wszystkie uciążliwości związane z funkcjonowaniem przedszkola muszą się mieścić w granicach terenu inwestycji (działka nr 141/2);
- parametry zewnętrzne budynku *pozostają bez zmian* (powierzchnia zabudowy, szerokość elewacji frontowej, geometria dachu, w tym wysokość głównej kalenicy);
- dopuszcza się wnioskowaną zmianę sposobu użytkowania budynku szkoły na przedszkole z niezbędną przebudową wnętrza (np. układu ścian), otworów drzwiowych itp. celem dostosowania do nowej funkcji;
- dopuszcza się niezbędną przebudowę infrastruktury technicznej;
- funkcja terenu działki nr 141/2 pozostaje bez zmian jako teren usługowy (U).

2.3. Ustalenia dotyczące ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu:

- przedmiotowej inwestycji nie zaliczono do przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019r. poz. 1839 ze zmianą); tym samym nie podlegała ona procedurze postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w myśl ustawy z dn. 3 października 2008r. o udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2023r. poz. 1094 ze zmianami);
- w związku z powyższym nie była wymagana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach;
- w celu ograniczenia ewentualnego negatywnego wpływu przedsięwzięcia na środowisko wykonawca w czasie prowadzenia robót winien przestrzegać wszelkich przepisów dotyczących ochrony środowiska;
- teren objęty wnioskiem nie leży w granicach obszaru ograniczonego użytkowania, w granicach stref ochronnych dla ujęć wody ani stref obszaru ochronnego zbiorników wód podziemnych;
- zakaz lokalizowania obiektów uciążliwych dla środowiska;
- inwestycja nie powinna być źródłem negatywnego oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi;
- budynek podlegający projektowanej zmianie sposobu użytkowania jest harmonijnie powiązany z naturalnym krajobrazem i nie degraduje walorów krajobrazowych środowiska.

2.4. Ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

- istniejące na działce obiekty, budynek szkoły przeznaczony do zmiany sposobu użytkowania i przebudowy na przedszkole i budynek gospodarczy są wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków pod numerami 6 i 7;
- w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca inwestycji nie znajdują się inne obiekty szczególnie chronione.

2.6. Ustalenia dotyczące obsługi w zakresie infrastruktury technicznej i komunalnej:

- obsługa komunikacyjna – dojazd do planowanego budynku przedszkola pozostaje bez zmian istniejącym wjazdem na teren działki z drogi powiatowej,
- odprowadzenie wód odpadowych – powierzchniowo do gruntu na terenie działki.
- zaopatrzenie w energię elektryczną, zaopatrzenie w wodę, odprowadzenie ścieków bytowych, ogrzewanie, gromadzenie i usuwanie odpadów stałych – w oparciu o istniejące na działce przyłącza i urządzenia infrastruktury technicznej oraz w oparciu o istniejące w budynku instalacje wewnętrzne.

2.7. Wymagania dotyczące ochrony interesów osób trzecich:

- zapewnić dostęp do drogi publicznej,
- zapewnić możliwość korzystania z mediów (woda, kanalizacja, energia elektryczna i ciepła, środki łączności),
- zapewnić dostęp światła dziennego do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi,
- chronić przed uciążliwościami powodowanymi przez hałas, wibracje, zakłócenia elektryczne i promieniowanie,
- chronić przed zanieczyszczeniami powietrza, wody i gleby.

3. Linie rozgraniczające teren inwestycji.

Zakres inwestycji przedstawiony jest na mapie stanowiącej załącznik graficzny do niniejszej decyzji.

4. Wygaśnięcie decyzji może nastąpić w trybie art. 162 § 1 pkt 1 Kpa, gdy:

- inny wnioskodawca uzyskał pozwolenie na budowę,
- dla przedmiotowego terenu uchwalono plan miejscowy, którego ustalenia są inne niż w wydanej decyzji, o ile nie została już wydana ostateczna decyzja o pozwoleniu na budowę.

5. Skutki decyzji o warunkach zabudowy.

Niniejsza decyzja nie zmieni przeznaczenia działki, tym samym nie wywołuje skutków opisanych w art. 63 ust. 3 oraz art. 36 ust. 4 w/w ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

UZASADNIENIE

Gmina Starogard Gdański wystąpiła z wnioskiem o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego dla inwestycji polegającej na zmianie sposobu użytkowania z niezbędną przebudową budynku szkoły podstawowej na przedszkole wraz z niezbędną przebudową infrastruktury technicznej. Inwestycja ma być realizowana w miejscowości Brzeźno Wielkie na terenie działki nr 141/2.

W/w działka jest położona w obszarze zwartej zabudowy wyznaczonym w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Działka nr 141/2 nie są objęta ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który określałby jej funkcję.

Planowana inwestycja spełnia wymagania art. 61 ust. 1 w/w ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023r. poz. 977, 1506, 1597), tzn.:

- 1) nie jest wymagany spełniony warunek o zabudowanej przynajmniej jednej działce sąsiedniej dostępnej z tej samej drogi publicznej, gdyż planowane zamierzenie inwestycyjne dotyczy zmiany sposobu użytkowania z niezbędną przebudową istniejącego budynku szkoły podstawowej na budynek przedszkola (oba budynki stanowią obiekty oświatowe);
- 2) teren inwestycji na działce nr 141/2 ma bezpośredni dostęp do drogi publicznej (droga powiatowa);
- 3) istniejące uzbrojenie terenu jest wystarczające dla zamierzenia budowlanego;
- 4) teren inwestycji na w/w działce ma faktyczne wyłączenie z produkcji rolniczej, tym samym nie wymaga uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze;
- 5) decyzja jest zgodna z przepisami odrębnymi;
- 6) zamierzenie budowlane nie znajduje się w obszarze
  - a) w stosunku do którego decyzją o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz. U. z 2022r. poz. 273 i 1846 oraz z 2023r. poz. 595), ustanowiony został zakaz, o którym mowa w art. 22 ust. 2 pkt 1 tej ustawy,

- b) strefy kontrolowanej wyznaczonej po obu stronach gazociągu, o którym mowa w art. 53 ust. 5e pkt 2,
- c) strefy bezpieczeństwa wyznaczonej po obu stronach rurociągu.

Projekt niniejszej decyzji uzyskał pozytywne uzgodnienia z:

- Konserwatorem Zabytków Powiatu Starogardzkiego,
na podstawie **art.53 ust.5** i **art. 64** ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- Powiatowym Zarządem Dróg w Starogardzie Gdańskim – *postanowienie* nr PZD.4201.1.2024.MCh z dnia 18.01.2024r.

Wobec powyższego postanowiono jak w sentencji niniejszej decyzji.

Zgodnie z art.63 ust.2 ustawy - decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego nie rodzi praw do terenu oraz nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich.

Zgodnie z art.63 ust.4 ustawy - wnioskodawcy, który nie uzyskał prawa do terenu, nie przysługują roszczenie o zwrot nakładów poniesionych w związku z otrzymaną decyzją o warunkach zabudowy.

Od niniejszej decyzji służy stronom prawo wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Gdańsku za pośrednictwem Wójta Gminy Starogard Gd. w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania. Z dniem doręczenia tutejszemu organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

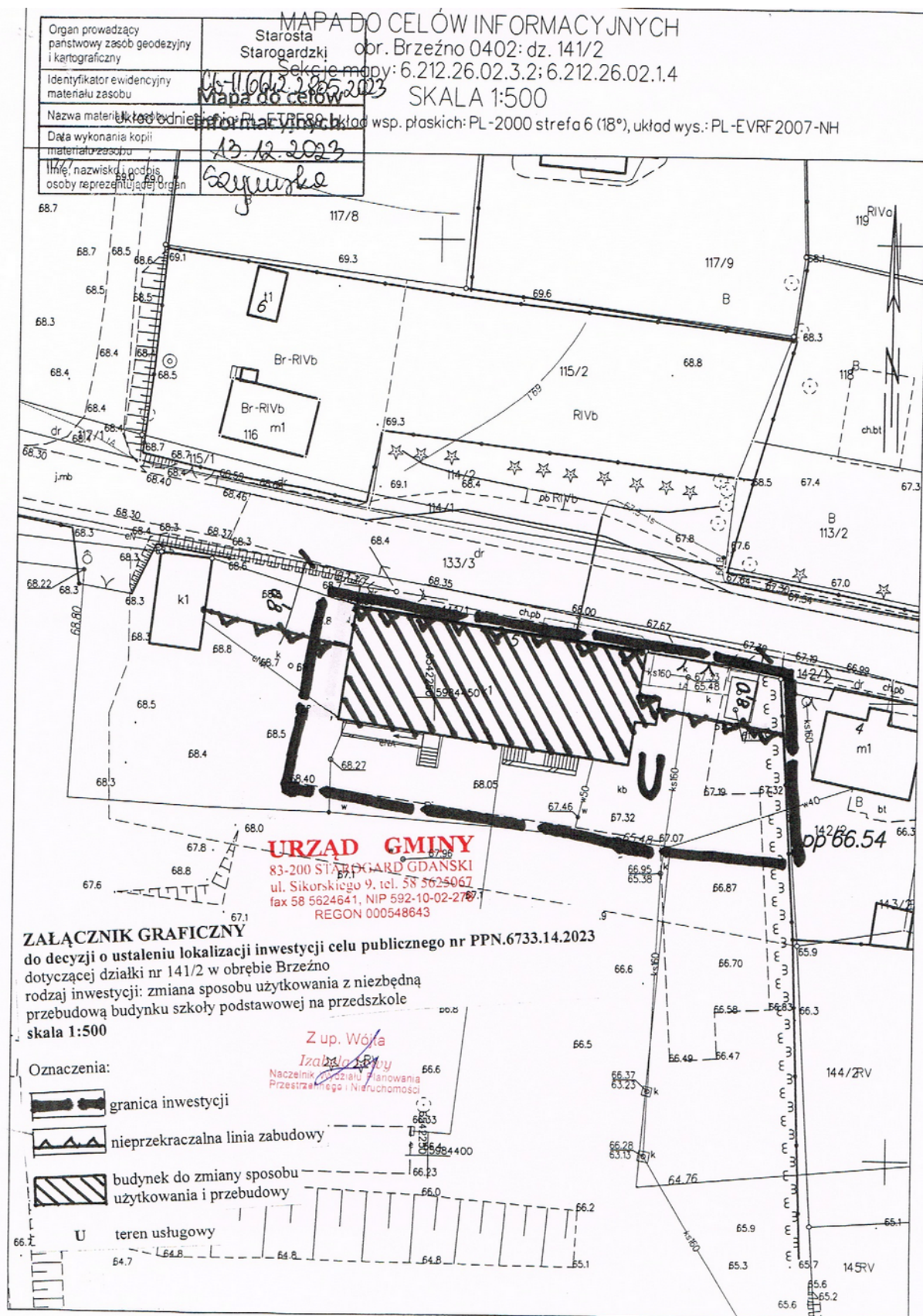
Podmiot który wystąpił z wnioskiem o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego, może wnieść żądanie wymierzenia kary, o której mowa w art. 51 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w przypadku nie dotrzymania ustawowego terminu wydania decyzji. Postępowanie w tej sprawie wszczyna się z urzędu.

Z up. Wójta
Izabela Leby
Naczelnik Wydziału Planowania
Przestrzennego i Nieruchomości

Otrzymują:

1. Gmina Starogard Gdański
83-200 Starogard Gd., ul. Sikorskiego 9
2. a/a

II.DECYZJA ONS.9022.8.248.2023.AZ

POMORSKI
PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
80-211 Gdańsk, ul. Dębinki 4

Gdańsk, dnia 2024 -01- 18

ONS.9022.8.248.2023.AZ

Patrycja Steinke-Odebralska
prowadząca działalność gospodarczą pn.
GAP Pracownia Architektoniczna
Patrycja Steinke-Odebralska
Al. Jana Pawła II 11d
83-200 Starogard Gdański

DECYZJA

Na podstawie art. 3 pkt 2 lit. a i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 338 ze zm.), w związku z § 72 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.), dalej zwany k.p.a.– Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny po rozpatrzeniu wniosku Patrycji Steinke-Odebralskiej, GAP Pracownia Architektoniczna Patrycja Steinke-Odebralska Al. Jana Pawła II 11d, 83-200 Starogard Gdański z dnia 30.11.2023 r. (wpływ 27.12.2023 r., uzupełnienia: 29.12.2023 r., 12.01.2024 r.) w sprawie wyrażenia zgody na obniżenie wymaganej wysokości pomieszczeń: nr 2.5 i nr 2.10 (sale dziennego pobytu dzieci), usytuowanych w budynku przedszkola publicznego w Brzeźnie przy ul. Szkolnej 5, działka nr 141/2, obręb Brzeźno, gmina Starogard Gdański

orzeka

o wyrażeniu zgody na obniżenie wysokości pomieszczeń do średniej wysokości 2,70 m przy stropie pochyłym w pomieszczeniach:

- nr 2.5 sala dziennego pobytu dzieci, o powierzchni użytkowej 97,5 m²,

- nr 2.10 sala dziennego pobytu dzieci, o powierzchni użytkowej 54,1 m²,

projektowanych jako pomieszczenia stałego pobytu ludzi, usytuowanych w budynku przedszkola publicznego w Brzeźnie przy ul. Szkolnej 5, działka nr 141/2, obręb Brzeźno, gmina Starogard Gdański, pod warunkiem, że projekt wentylacji zostanie uzgodniony w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych przez organy państwowej inspekcji sanitarnej lub rzeczoznawcę do spraw sanitarnohigienicznych.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 30.11.2023 r. wraz z uzupełnieniami wnioskodawca zwrócił się do Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o wyrażenie zgody na obniżenie wymaganej wysokości pomieszczeń: nr 2.5 i nr 2.10 (sale dziennego pobytu dzieci), usytuowanych w budynku przedszkola publicznego w Brzeźnie przy ul. Szkolnej 5, działka nr 141/2, obręb Brzeźno, gmina Starogard Gdański.

Zgodnie z § 72 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225) pomieszczenia, których wysokość powinna wynosić co najmniej 3 m lub 3,3 m, mogą być obniżone do wysokości nie mniejszej niż 2,5 m w przypadku zastosowania wentylacji mechanicznej nawiewno- wywiewnej lub

klimatyzacji, pod warunkiem uzyskania zgody państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.

Wnioskowane pomieszczenia nr 2.5 i nr 2.10 (sale dziennego pobytu dzieci) znajdują się na poddaszu w istniejącym budynku dawnej szkoły podlegającym zmianie sposobu użytkowania na przedszkole. Planuje się, że pomieszczenie nr 2.5 przeznaczone będzie na stały pobyt do 26 osób (25 dzieci i 1 opiekun), a pomieszczenie nr 2.10 przeznaczone będzie na stały pobyt do 20 osób (19 dzieci i 1 opiekun). We wnioskowanych pomieszczeniach występuje strop pochyły - średnia wysokość w każdym z pomieszczeń wynosi 2,70 m.

We wnioskowanych pomieszczeniach projektuje się instalację wentylacji mechanicznej nawiewno- wyciągowej, zgodnie z koncepcją przedstawioną na rysunku nr S3: „RZUT PODDASZA- INSTALACJA WENTYLACJI MECHANICZNEJ”, skala: 1:100, data: grudzień 2023 r., autor: mgr. Inż. Rafał Gorecki, uprawnienia nr: POM/0051/PWOS/10.

Wnioskodawca oświadczył, że pomieszczenia sal dziennego pobytu objęte wnioskiem mają zapewnione oświetlenie światłem dziennym poprzez okna i stosunek powierzchni okien, liczonej w świetle ościeżnic, do powierzchni podłogi wynosi co najmniej 1:8 oraz, że dla rozpatrywanych pomieszczeń spełniony jest warunek zapewnienia czasu nasłonecznienia wynoszącego co najmniej 3 godziny w dniach równonocy w godzinach 8.00- 16.00. W ww. pomieszczeniach nie będą występowały czynniki szkodliwe lub uciążliwe dla zdrowia.

W ocenie Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego przy obniżeniu wysokości możliwe jest zachowanie odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych we wnioskowanych pomieszczeniach nr 2.5 i nr 2.10 (sale pobytu dziennego dzieci), przy spełnieniu warunków zawartych w niniejszej decyzji. Zgoda niniejsza nie jest równoznaczna z uzgodnieniem dokumentacji projektowej.

Biorąc pod uwagę powyższe orzeczono jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej służy stronom odwołanie do Głównego Inspektora Sanitarnego za pośrednictwem Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Zgodnie z art. 127a § 1 k.p.a. w trakcie biegu terminu na wniesienie odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję.

Zgodnie z art. 127a § 2 k.p.a. z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Pomorski Państwowy
Wojewódzki Inspektor Sanitarny

Maciej Wierusz

Otrzymują:

I. Jako strona w sprawie (za potwierdzeniem odbioru):

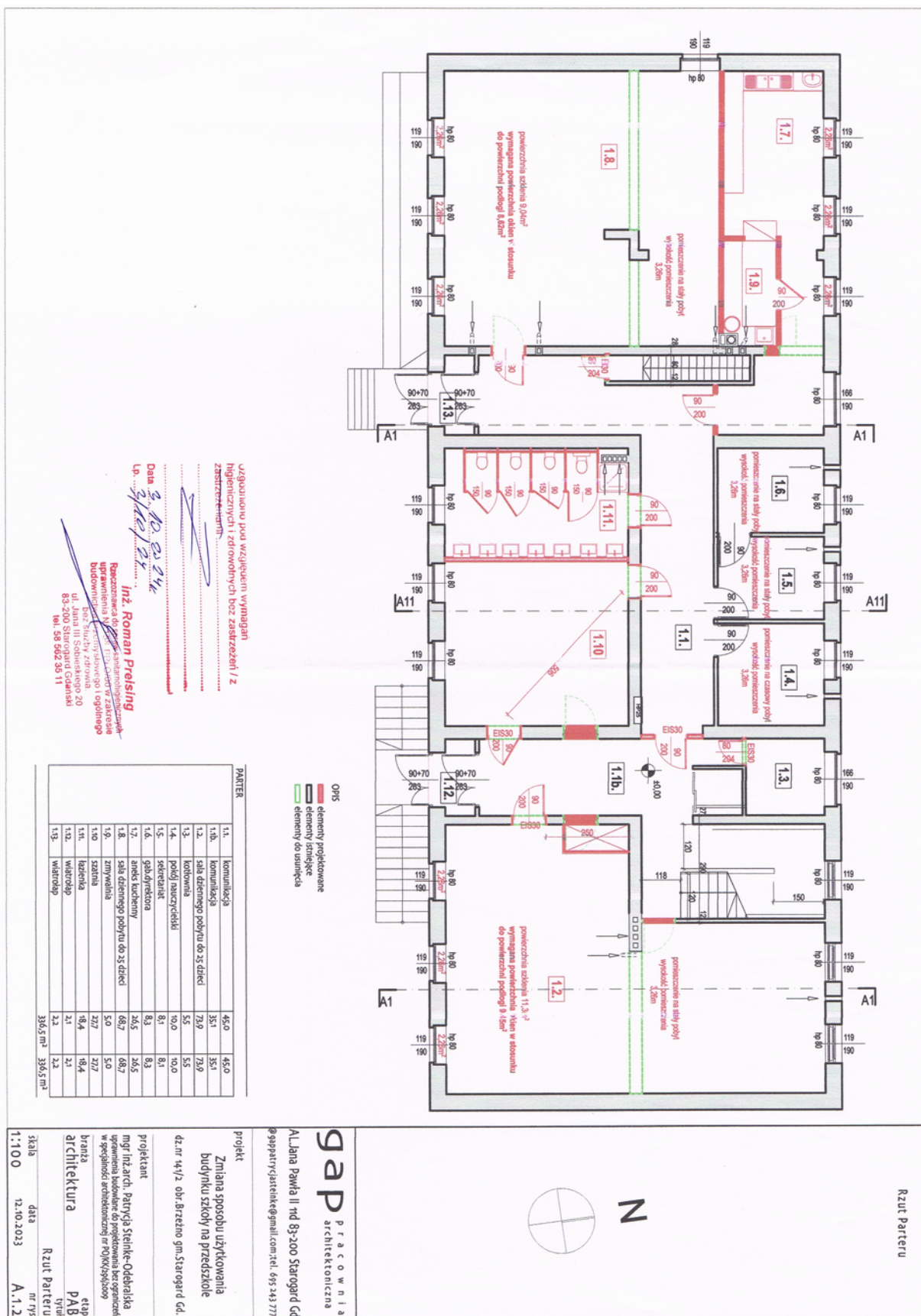
1. Patrycja Steinke-Odebralska, GAP Pracownia Architektoniczna
Patrycja Steinke-Odebralska, Al. Jana Pawła II 11d, 83-200 Starogard Gdański
+ decyzja płaćnicza

II. Do wiadomości:

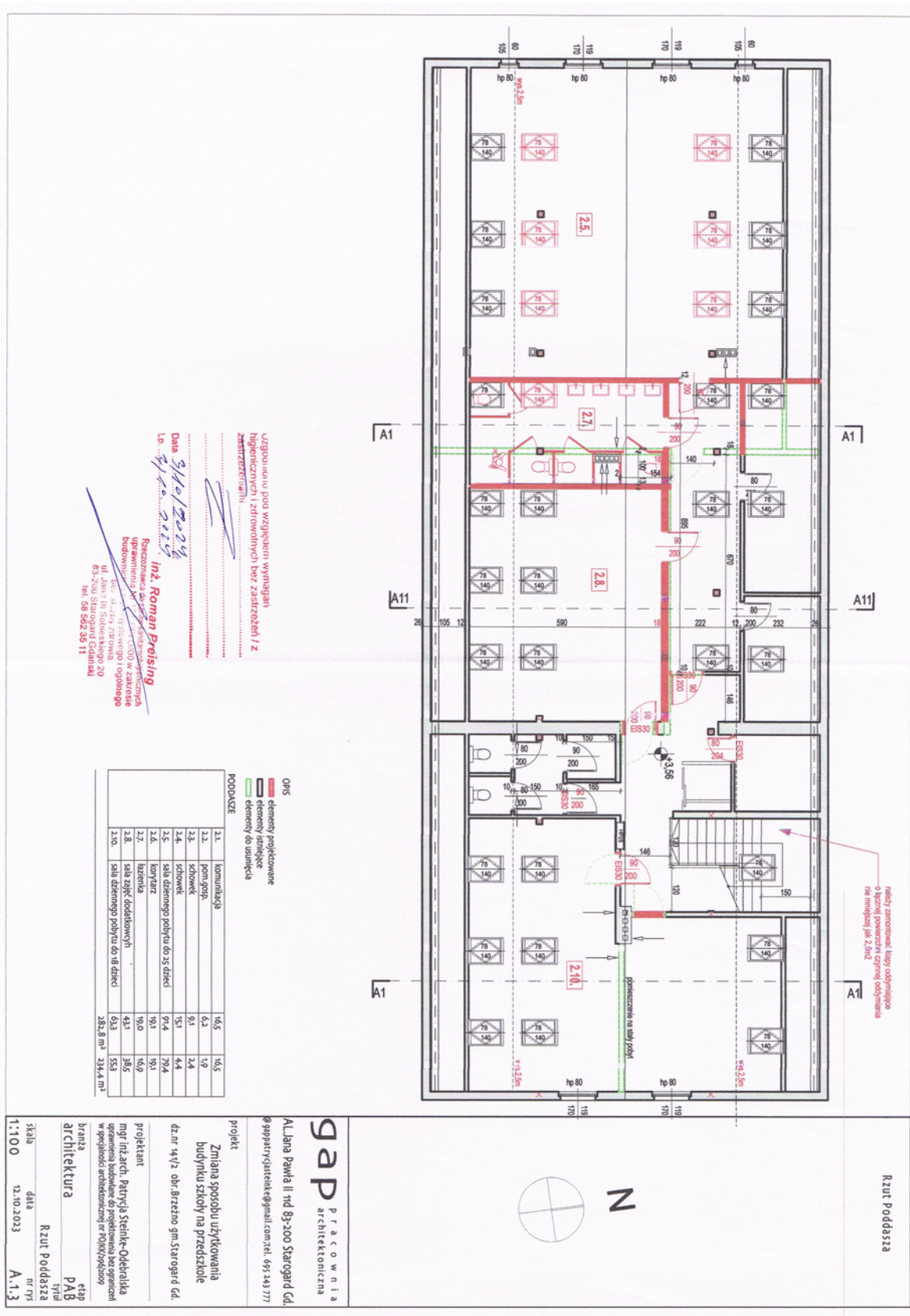
1. aa

III.UZGODNIENIE SANEPID

POMORSKI KOMENDANT WOJEWÓDZKI
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

WPZ.52840.347.2023.4.PW

Gdańsk, 27 marca 2024 r.

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 6a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 275) w związku z § 2 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022r., poz. 1225), po rozpatrzeniu wniosku p. Patrycji Steinke-Odebralskiej, reprezentującej GAP Pracownia Architektoniczna w Starogardzie Gdańskim przy Al. Jana Pawła II 11d, działającej na podstawie pełnomocnictwa Wójta Gminy Starogard Gdański, w sprawie uzgodnienia rozwiązań zamiennych dla

budynku przedszkola w miejscowości Brzeźno Wielkie, ul. Szkolna, dz. nr 141/2

przedłożonego do tut. Komendy w dniu 1 grudnia 2023 r., uzupełnionego pismem złożonym w dniu 12 lutego 2024 r. zawierającym opracowanie: „*Ekspertyza techniczna – wersja 2 - dotycząca rozwiązań zastępczych (...) dla zmiany sposobu użytkowania budynku szkoły podstawowej na przedszkole, Brzeźno, ul. Szkolna, działka budowlana nr 141/2*” ze stycznia 2024 r., autorami której są: mgr inż. Feliks Mikulski – rzeczoznawca do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych (upr. nr 397/99) oraz mgr inż. Józef Pączek – rzeczoznawca budowlany (upr. CRRB nr 28/10/R/C), dotyczące m.in. niespełnionych wymagań warunków techniczno-budowlanych w budynku jw., odpowiednio w zakresie:

- niezachowania wymaganych parametrów klatki schodowej,
- niezachowania wszystkich wymagań dotyczących elementów budowlanych,
- niezapewnienia ewakuacji do innej strefy pożarowej na tej samej kondygnacji,
- niezachowania wymaganej szerokości drzwi wyjściowych z piwnicy,

z określonymi przyjętymi rozwiązaniami zamiennymi, wskazanymi w treści ekspertyzy i obejmującymi:

1. Wyposażenie budynku w system sygnalizacji pożarowej, obejmujący obiekt ochroną całkowitą, zawierający urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe służące do samoczynnego wykrywania pożaru, z zapewnieniem przekazywania informacji o pożarze do zarządcy budynku lub do osób przez niego wskazanych (w sposób określony w projekcie wykonawczym systemu), bez konieczności połączenia urządzeń systemu z obiektem straży pożarnej.
2. Wyposażenie dróg ewakuacyjnych w awaryjne oświetlenie ewakuacyjne o zwiększonym natężeniu oświetlenia nie mniejszym niż 2 lx w osi drogi, załączające się samoczynnie w chwili zaniku zasilania elektrycznego oświetlenia podstawowego, o czasie działania nie krótszym niż jedna godzina.

wyraża się zgodę

na spełnienie wymagań w zakresie bezpieczeństwa pożarowego w inny sposób niż podany w § 68 ust. 1, § 216 ust. 1 i 2, § 227 ust. 5 oraz § 239 ust. 4 *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (t.j. Dz. U. z 2022, poz. 1225),

- instalacja wodociągowa przeciwpożarowa z hydrantami wewnętrznymi z węzłem pólstywnym, z lokalizacją hydrantów na każdej kondygnacji w miejscach zapewniających objęcie zasięgiem działania całą powierzchnię budynku (łącznie z kondygnacją podziemną w obu jej częściach), z zachowaniem wymaganych parametrów ciśnienia i wydajności instalacji hydrantowej,
- przeciwpożarowy wyłącznik prądu.

Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru zapewnia istniejący hydrant zewnętrzny zlokalizowany na gminnej sieci wodociągowej w odległości do 75 m od budynku, który powinien spełniać wymagania zawarte w *rozporządzeniu MSWiA z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych*. Zapewniono wymaganą drogę pożarową.

W związku z projektowymi planami inwestycyjnymi wystąpiono do tut. Komendy z wnioskiem o uzgodnienie innego sposobu spełnienia bezpieczeństwa pożarowego wobec niespełnionych wymagań techniczno-budowlanych w obiekcie. W załączonej do wniosku ekspertyzie technicznej w sprawie warunków bezpieczeństwa pożarowego, po przeprowadzeniu oceny warunków ochrony przeciwpożarowej oraz warunków ewakuacji, autorzy ekspertyzy wykazali, że po wykonaniu prac zgodnych z założeniami projektowymi pozostaną uchybienia z wymaganiami warunków technicznych, które nie zostaną doprowadzone do stanu zgodnego z przepisami. W toku postępowania administracyjnego organ wezwał stronę do złożenia wyjaśnień w zakresie uściślenia i doprecyzowania wybranych zagadnień dotyczących ochrony przeciwpożarowej w obiekcie, zawartych w treści ekspertyzy. W dniu 12 lutego 2024 r. złożono w tut. Komendzie pismo z 26 stycznia 2024 r. zawierające „*Ekspertyzę techniczną – wersja 2...*” (opracowanie Przywidz, styczeń 2024 r.), której treść w całości uwzględniono przy rozpatrywaniu sprawy.

Na podstawie przedłożonej ekspertyzy oraz przeprowadzonej w tut. Komendzie analizy dokumentacji, wykazano występowanie w budynku nieprawidłowości, które po wykonaniu prac zgodnych z założeniami projektowymi nie będą spełniały wymagań *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (t.j. Dz.U. z 2022r., poz. 1225) – dalej jako *rozp. MI*, w następujący sposób:

1. Klatka schodowa nie posiada wymaganych parametrów technicznych – co jest niezgodne z § 68 ust. 1 *rozp. MI*, odpowiednio w zakresie:
  - a) spocznik posiada zaniżoną szerokość do 1,18 m, przy wymaganej szerokości 1,3 m,
  - b) stopnie schodów posiadają maksymalną wysokość 0,16 m, przy dopuszczalnej wysokości 0,15 m.
2. Istniejące elementy budowlane nie spełniają w pełni wymagań wynikających z klasy odporności pożarowej „C” – co jest niezgodne z § 216 ust. 1 i 2 *rozp. MI*, odpowiednio w zakresie:
  - a) drewniana konstrukcja i przekrycie dachu nie posiadają udokumentowanej klasy odporności ogniowej R15 dla konstrukcji i RE15 dla przekrycia oraz w zakresie rozprzestrzeniania ognia jako wyrób NRO, przy uwzględnieniu

obudowania elementów dachu istniejącymi niepalnymi płytami kartonowo-gipsowymi o odporności ogniowej ok. 15 minut.

b) w części budynku strop drewniany pomiędzy parterem a piętrem posiada udokumentowaną klasę odporności ogniowej REI30, przy wymaganej klasie REI60.

3. Ze strefy pożarowej ZL II o powierzchni przekraczającej 750 m² w budynku wielokondygnacyjnym nie zapewniono możliwości ewakuacji ludzi do innej strefy pożarowej na tej samej kondygnacji – *co jest niezgodne z § 227 ust. 5 rozp. MI.*

4. Drzwi stanowiące wyjście ewakuacyjne z kondygnacji piwnicy (część kuchenna) bezpośrednio na zewnątrz budynku posiadają szerokość użytkową 0,9 m, przy wymaganej szerokości 1,2 m – *co jest niezgodne z § 239 ust. 4 rozp. MI.*

Po analizie przedłożonej ekspertyzy technicznej, tut. Komenda uznała, że opracowana koncepcja poprawy bezpieczeństwa pożarowego, a także proponowane rozwiązania zamienne, wskazane w sentencji postanowienia, zapewnią nie pogorszenie warunków ochrony przeciwpożarowej obiektu.

Przyjęte do zastosowania w budynku urządzenia przeciwpożarowe powinny być wykonane zgodnie z powszechnie uznanymi normatywami w tym zakresie oraz z projektami uzgodnionymi pod względem ochrony przeciwpożarowej przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, a warunkiem dopuszczenia do ich użytkowania jest przeprowadzenie odpowiednich dla danego urządzenia prób i badań, potwierdzających prawidłowość ich działania, przy czym:

- w przypadku systemu sygnalizacji pożarowej projekt powinien obejmować m.in. zakres ochrony, dobór elementów wykrywczych i sygnalizujących o zagrożeniu (w tym sterowanie innymi elementami typu urządzenia oddymiające klatkę schodową), miejsce ich rozmieszczenia, parametry urządzeń i podzespołów (czujki, kable, sygnalizatory), sposoby sterowania systemem, lokalizację centrali sygnalizacji pożarowej, sposoby weryfikacji alarmu pożarowego oraz zasady okresowego przeglądu i konserwacji systemu,
- w przypadku urządzeń oddymiających klatkę schodową projekt powinien obejmować m.in. sposób oddymiania chronionej przestrzeni, parametry otworów oddymiających, sposób sterowania oddymianiem, zastosowanie i lokalizację elementów wykrywczych i sygnalizujących o zagrożeniu, sposób napowietrzania klatki w celu dopływu powietrza uzupełniającego oraz zasady okresowego przeglądu i konserwacji urządzeń.

Po zakończeniu wskazanego powyżej zamierzenia inwestycyjnego inwestor zobowiązany jest powiadomić Komendanta Powiatowego PSP w Starogardzie Gdańskim o zakończeniu robót i funkcjonowaniu rozwiązań zamiennych.

Jednocześnie informuje się stroną, że:

- niniejsze postanowienie nie zastępuje wymaganych prawem projektów budowlanych i projektów wykonawczych, uzgodnionych z rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz stosownych pozwoleń;

- postanowienie wyraża zgodę na spełnienie wymagań w zakresie bezpieczeństwa pożarowego w inny sposób, niż określono w przepisach powszechnie obowiązujących jedynie dla przypadków wymienionych w postanowieniu;
- pozostałe wymagania dotyczące bezpieczeństwa pożarowego niewymienione w przedmiotowym postanowieniu należy wykonać zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- postanowienie należy rozpatrywać łącznie z „Ekspertyzą techniczną (wersja 2) ...”, styczeń 2024 r.

Pouczenie

Na niniejsze postanowienie służy stronie zażalenie do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z siedzibą w Warszawie przy ul. Podchorążych 38, za pośrednictwem Pomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej (ul. Sosnowa 2, 80-251 Gdańsk), w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia postanowienia.

Zgodnie z treścią art. 127a w związku z art. 144 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. K.p.a. w trakcie biegu terminu do wniesienia zażalenia strona może zrzec się prawa do jego wniesienia wobec organu administracji publicznej, który wydał postanowienie. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia zażalenia przez ostatnią ze stron postępowania, postanowienie staje się ostateczne i prawomocne.

**POMORSKI KOMENDANT
WOJEWÓDZKI
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**
z up. *st. bryg. Marian Hinc*
Zastępca Pomorskiego Komendanta Wojewódzkiego

Załącznik:

„Ekspertyza techniczna (wersja 2) ...” ze stycznia 2024 r. stanowiąca integralną część postanowienia (strony ostemplowane pieczęcią KW PSP w Gdańsku).

Otrzymują:

1. GAP Pracownia Architektoniczna
Patrycja Steinke-Odebralska
Al. Jana Pawła II 11d
83-200 Starogard Gdański
(+załącznik)

2. KW PSP Gdańsk - a/a

Do wiadomości:

3. KP PSP Starogard Gdański

POMORSKI KOMENDANT WOJEWÓDZKI
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

WPZ.52840.34.2024.PW

Gdańsk, 22 marca 2024 r.

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 6a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 275) w związku z § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 822) po rozpatrzeniu wniosku p. Patrycji Steinke-Odebralskiej, reprezentującej GAP Pracownia Architektoniczna w Starogardzie Gdańskim przy Al. Jana Pawła II 11d, działającej na podstawie pełnomocnictwa Wójta Gminy Starogard Gdański, w sprawie uzgodnienia rozwiązań zamiennych dla

hydrantów wewnętrznych w budynku przedszkola w miejscowości Brzeźno Wielkie, ul. Szkolna, dz. nr 141/2

przedłożonego do tut. Komendy w dniu 1 grudnia 2023 r., uzupełnionego pismem złożonym w dniu 12 lutego 2024 r. zawierającym opracowanie: „*Ekspertyza techniczna – wersja 2 - dotycząca rozwiązań zastępczych (...) dla zmiany sposobu użytkowania budynku szkoły podstawowej na przedszkole, Brzeźno, ul. Szkolna, dz. bud. nr 141/2*” ze stycznia 2024 r., autorami której są: mgr inż. Feliks Mikulski – rzeczoznawca do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych (upr. nr 397/99) oraz mgr inż. Józef Pączek – rzeczoznawca budowlany (upr. CRRB nr 28/10/R/C), dotyczące m.in. niespełnionych wymagań ochrony przeciwpożarowej w budynku, w zakresie:

- lokalizacji hydrantu wewnętrznego w przestrzeni wydzielonej pożarowo klatki schodowej,

z określonymi przyjętymi rozwiązaniami zamiennymi, wskazanymi w treści ekspertyzy i obejmującymi:

1. Wyposażenie budynku w system sygnalizacji pożarowej, obejmujący obiekt ochroną całkowitą, zawierający urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe służące do samoczynnego wykrywania pożaru, z zapewnieniem przekazywania informacji o pożarze do zarządcy budynku lub do osób przez niego wskazanych (w sposób określony w projekcie wykonawczym systemu), bez konieczności połączenia urządzeń systemu z obiektem straży pożarnej.
2. Wyposażenie dróg ewakuacyjnych w awaryjne oświetlenie ewakuacyjne o zwiększonym natężeniu oświetlenia nie mniejszym niż 2 lx w osi drogi.

wyraża się zgodę

na zastosowanie rozwiązań zamiennych w stosunku do wymagań rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 822), z uwzględnieniem ww. rozwiązań zamiennych, uznając, iż zapewnią one nie pogorszenie warunków ochrony przeciwpożarowej budynku w kontekście istniejącej nieprawidłowości w zakresie:

- występowania hydrantu 25 z węzem półsztywnym w przestrzeni wydzielonej pożarowo i oddymianej klatki schodowej – co narusza § 19 ust. 1 pkt 2 w powiązaniu z § 20 ust. 1 pkt 1 rozp. MSWiA.

Uzasadnienie

Postanowienie w całości uwzględnia żądanie strony, w związku z czym, stosownie do postanowień art. 126 w związku z art. 107 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.), organ odstąpił od uzasadnienia niniejszego postanowienia.

Wobec powyższego postanowiono jak w sentencji.

Jednocześnie informuje się stronę, że:

- niniejsze postanowienie nie zastępuje wymaganych prawem projektów budowlanych i projektów wykonawczych, uzgodnionych z rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz stosownych pozwoleń;
- postanowienie wyraża zgodę na spełnienie wymagań w zakresie warunków ochrony przeciwpożarowej w inny sposób, niż określono w przepisach powszechnie obowiązujących jedynie dla przypadku wymienionego w postanowieniu;
- postanowienie należy rozpatrywać łącznie z „Ekspertyzą techniczną (wersja 2) ...”, styczeń 2024 r.

Pouczenie

Na niniejsze postanowienie służy stronie zażalenie do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z siedzibą w Warszawie przy ul. Podchorążych 38, za pośrednictwem Pomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej (ul. Sosnowa 2, 80-251 Gdańsk), w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia postanowienia.

Zgodnie z treścią art. 127a w związku z art. 144 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. K.p.a. w trakcie biegu terminu do wniesienia zażalenia strona może zrzec się prawa do jego wniesienia wobec organu administracji publicznej, który wydał postanowienie. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia zażalenia przez ostatnią ze stron postępowania, postanowienie staje się ostateczne i prawomocne.

**POMORSKI KOMENDANT
WOJEWÓDZKI
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**
z up. *st. bryg. Marian Hinc*
Zastępca Pomorskiego Komendanta Wojewódzkiego

Otrzymują:

1. GAP Pracownia Architektoniczna, Patrycja Steinke-Odebralska
Al. Jana Pawła II 11d, 83-200 Starogard Gdański
2. KW PSP Gdańsk - a/a

Do wiadomości:

3. KP PSP Starogard Gdański

VI. INFORMACJA BIOZ

nazwa zamierzenia budowlanego

Zmiana sposobu użytkowania
Szkoły Podstawowej w Brzeźnie Wielkim
na przedszkole wraz z przebudową

adres i kategoria obiektu

Brzeźno, UL.SZKOLNA; IX KATEGORIA OBIEKTU

nazwę jedn.ewid., nazwę i numer obrębu ewid. nr działki

DZ.NR 141/2 OBR. BRZEŹNO,
GM.STAROGARD GDAŃSKI
identyfikator działki 221312_2.0402.141/2

Inwestor

GMINA STAROGARD GDAŃSKI
ul.Sikorskiego 9, 83-200 Starogard Gdański

projektował:
mgr inż.arch. Patrycja Steinke-Odebralska
uprawnienia do projektowania w specjalności
architektonicznej
bez ograniczeń nr PO/KK/296/2009

sprawdził

DATA OPRACOWANIA 12.010.2023

2. Zakres robót.

Zakres robót obejmuje roboty budowlane związane z przebudową szkoły i zmianą jej użytkowania na przedszkole na dz.nr 141/2 w Brzeźnie.

3. Istniejące obiekty budowlane

Na terenie działki brak zabudowań.

4. Kolejność wykonywanych robót

- Zagospodarowanie placu budowy
- Roboty ziemne
- Roboty budowlano-montażowe
- Roboty wykończeniowe
- Maszyny i urządzenia techniczne używane na placu budowy.

5. Instruktaż pracowników przed przystąpieniem do realizacji i robót szczególnie niebezpiecznych:

- szkolenie pracowników w zakresie bhp,
- zasady postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia,
- zasady bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi przez wyznaczone w tym celu osoby
- zasady stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego.

6. Środki techniczne i organizacyjne zapobiegające niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych.

Zagospodarowanie placu budowy.

Zagospodarowanie terenu budowy wykonuje się przed rozpoczęciem robót budowlanych, co najmniej w zakresie:

- a) ogrodzenia terenu i wyznaczenia stref niebezpiecznych,
- b) wykonania dróg, wyjść i przejść dla pieszych,
- c) doprowadzenia energii elektrycznej oraz wody,
- d) odprowadzenia ścieków lub ich utylizacji,
- e) urządzenia pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i socjalnych,
- f) zapewnienia oświetlenia naturalnego i sztucznego,
- g) zapewnienia właściwej wentylacji,
- h) zapewnienia łączności telefonicznej,
- i) urządzenia składowisk materiałów i wyrobów.

Teren budowy lub robót powinien być w miarę potrzeby ogrodzony lub skutecznie zabezpieczony przed osobami postronnymi. Wysokość ogrodzenia powinna wynosić, co najmniej 1,5 m.

W ogrodzeniu placu budowy lub robót powinny być wykonane oddzielne bramy dla ruchu pieszego oraz pojazdów mechanicznych i maszyn budowlanych. Szerokość ciągu pieszego jednokierunkowego powinna wynosić, co najmniej 0,75 m, a dwukierunkowego 1,20 m.

Dla pojazdów używanych w trakcie wykonywania robót budowlanych należy wyznaczyć i oznakować miejsca postojowe na terenie budowy.

Szerokość dróg komunikacyjnych na placu budowy lub robót powinna być dostosowana do używanych środków transportowych. Drogi i ciągi piesze na placu budowy powinny być utrzymane we właściwym stanie technicznym.

Nie wolno na nich składować materiałów, sprzętu lub innych przedmiotów.

Drogi komunikacyjne dla wózków i taczek oraz pochylnie, po których dokonuje się ręcznego przenoszenia ciężarów nie powinny mieć spadków większych niż 10%.

Przejścia i strefy niebezpieczne powinny być oświetlone i oznakowane znakami ostrzegawczymi lub znakami zakazu.

Przejścia o pochyleniu większym niż 15 % należy zaopatrzyć w listwy umocowane poprzecznie, w odstępach nie mniejszych niż 0,40 m lub schody o szerokości nie mniejszej niż 0,75 m, zabezpieczone, co najmniej z jednej strony balustradą.

Balustrada składa się z deski krawężnikowej o wysokości 0,15 m i poręczy ochronnej umieszczonej na wysokości 1,10 m. Wolną przestrzeń pomiędzy deską krawężnikową a poręczą należy wypełnić w sposób zabezpieczający pracowników przed upadkiem.

Strefa niebezpieczna, w której istnieje zagrożenie spadania z wysokości przedmiotów, powinna być ogrodzona balustradami i oznakowana w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym. Strefa ta nie może wynosić mniej niż 1/10 wysokości, z której mogą spadać przedmioty, lecz nie mniej niż 6,0 m.

Przejścia, przejazdy i stanowiska pracy w strefie niebezpiecznej powinny być zabezpieczone daszkami ochronnymi. Daszki ochronne powinny znajdować się na wysokości nie mniejszej niż 2,4 m nad terenem w najniższym miejscu i być nachylone pod kątem 45° w kierunku źródła zagrożenia. Pokrycie daszków powinno być szczelne i odporne na przebicie przez spadające przedmioty. Używanie daszków ochronnych jako rusztowań lub miejsc składowania narzędzi, sprzętu, materiałów jest zabronione.

Instalacje rozdziału energii elektrycznej na terenie budowy powinny być zaprojektowane i wykonane oraz utrzymywane i użytkowane w taki sposób, aby nie stanowiły zagrożenia pożarowego lub wybuchowego, lecz chroniły pracowników przed porażeniem prądem elektrycznym.

Roboty związane z podłączeniem, sprawdzaniem, konserwacją i naprawą instalacji i urządzeń elektrycznych mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia.

Nie jest dopuszczalne sytuowanie stanowisk pracy, składowisk wyrobów i materiałów lub maszyn i urządzeń budowlanych bezpośrednio pod napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi lub w odległości liczonej w poziomie od skrajnych przewodów, mniejszej niż:

3,0 m – dla linii o napięciu znamionowym nieprzekraczającym 1 kV,

5,0 m – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 1 kV, lecz nie przekraczającym 15 kV,

10,0 m – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 15 kV, lecz nieprzekraczającym 30 kV,

15,0 m – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 30 kV, lecz nieprzekraczającym 110 kV,

30,0 m – dla linii o napięciu znamionowym powyżej 110 kV.

Żurawie samojezdne, koparki i inne urządzenia ruchome, które mogą zbliżyć się na niebezpieczną odległość do w/w napowietrznych lub kablowych linii elektroenergetycznych, powinny być wyposażone w sygnalizatory napięcia.

Rozdzielnice budowlane prądu elektrycznego znajdujące się na terenie budowy należy zabezpieczyć przed dostępem osób nieupoważnionych.

Rozdzielnice powinny być usytuowane w odległości nie większej niż 50,0 m od odbiorników energii.

Przewody elektryczne zasilające urządzenia mechaniczne powinny być zabezpieczone przed uszkodzeniami mechanicznymi, a ich połączenia z urządzeniami mechanicznymi wykonane w sposób zapewniający bezpieczeństwo pracy osób obsługujących takie urządzenia.

Okresowe kontrole stanu stacjonarnych urządzeń elektrycznych pod względem bezpieczeństwa powinny być przeprowadzane, co najmniej jeden raz w miesiącu, natomiast kontrola stanu i oporności izolacji tych urządzeń, co najmniej dwa razy w roku, a ponadto:

przed uruchomieniem urządzenia po dokonaniu zmian i napraw części elektrycznych i mechanicznych,

przed uruchomieniem urządzenia, jeżeli urządzenie było nieczynne przez ponad miesiąc,

przed uruchomieniem urządzenia po jego przemieszczeniu.

W przypadkach zastosowania urządzeń ochronnych różnicowoprądowych w w/w instalacjach, należy sprawdzać ich działanie każdorazowo przed przystąpieniem do pracy.

Dokonywane naprawy i przeglądy urządzeń elektrycznych powinny być odnotowywane w książce konserwacji urządzeń.

Należy zapewnić dostateczną ilość wody zdatnej do picia pracownikom zatrudnionym na budowie oraz do celów higieniczno-sanitarnych, gospodarczych i przeciwpożarowych.

Ilość wody do celów higienicznych przypadająca dziennie na każdego pracownika jednocześnie zatrudnionego nie może być mniejsza niż:

120 l – przy pracach w kontakcie z substancjami szkodliwymi, trującymi lub zakaźnymi albo powodującymi silne zanieczyszczenie pyłami, w tym 20 l w przypadku korzystania z natrysków,

90 l – przy pracach brudzących, wykonywanych w wysokich temperaturach lub wymagających zapewnienia należytej higieny procesów technologicznych, w tym 60 l w przypadku korzystania z natrysków,

30 l – przy pracach nie wymienionych w pkt. „a” i „b”.

Nieależnie od ilości wody określonej w pkt. „a”, „b”, „c” należy zapewnić, co najmniej 2,5 l na dobę na każdy metr kwadratowy powierzchni terenu poza budynkami, wymagającej polewania (tereny zielone, utwardzone ulice, place, itp.)

Pracownikom zatrudnionym w warunkach szczególnie uciążliwych należy zapewnić:

- posiłki wydawane ze względów profilaktycznych,

- napoje, których rodzaj i temperatura powinny być dostosowane do warunków wykonywania pracy.

Posiłki profilaktyczne należy zapewnić pracownikom wykonującym prace:

- związane z wysiłkiem fizycznym, powodującym w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny organizmu powyżej 1500 kcal u mężczyzn i powyżej 1 000 kcal u kobiet, wykonywane na otwartej przestrzeni w okresie zimowym; za okres zimowy uważa się okres od dnia 1 listopada do dnia 31 marca.

Napoje należy zapewnić pracownikom zatrudnionym:

- przy pracach na otwartej przestrzeni przy temperaturze otoczenia poniżej

10°C lub powyżej 25°C.

Pracownik może przyrządzać sobie posiłki we własnym zakresie z produktów otrzymanych od pracodawcy.

Pracownikom nie przysługuje ekwiwalent pieniężny za posiłki i napoje.

Na terenie budowy powinny być urządzone i wydzielone pomieszczenia higieniczno-sanitarne i socjalne – szatnie (na odzież roboczą i ochronną), umywalnie, jadalnie, suszarnie oraz ustępy.

Dopuszczalne jest korzystanie z istniejących na terenie budowy pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych in-

westora, jeżeli przewiduje to zawarta umowa.

Zabrania się urządzania w jednym pomieszczeniu szatni i jadalni w przypadkach, gdy na terenie budowy, na której roboty budowlane wykonuje więcej niż 20 – pracujących. W takim przypadku, szafki na odzież powinny być dwudzielne, zapewniające możliwość przechowywania oddzielnie odzieży roboczej i własnej.

W pomieszczeniach higieniczno – sanitarnych mogą być stosowane ławki, jako miejsca siedzące, jeżeli są one trwale przytwierdzone do podłoża.

Jadalnia powinna składać się z dwóch części:

jadalni właściwej, gdzie powinno przypadać co najmniej 1,10 m² powierzchni na każdego z pracowników jednocześnie spożywających posiłek,

pomieszczeń do przygotowywania, wydawania napojów oraz zmywania naczyń stołowych.

W przypadku usytuowania pomieszczeń higieniczno – sanitarnych w kontenerach dopuszcza się niszą wysokość tych pomieszczeń, tj. do 2,20 m.

Na terenie budowy powinny być wyznaczone oznakowane, utwardzone i odwodnione miejsca do składania materiałów i wyrobów. Składowiska materiałów, wyrobów i urządzeń technicznych należy wykonać w sposób wykluczający możliwość wywrócenia, zsunięcia, rozsunięcia się lub spadnięcia składowanych wyrobów i urządzeń.

Materiały drobnicowe powinny być ułożone w stosy o wysokości nie większej niż 2,0 m, a stosy materiałów workowanych ułożone w warstwach krzyżowo do wysokości nieprzekraczającej 10 – warstw.

Odległość stosów przy składowaniu materiałów nie powinna być mniejsza niż:

0,75 m - od ogrodzenia lub zabudowań,

5,00 m - od stałego stanowiska pracy.

Opieranie składowanych materiałów lub wyrobów o ploty, słupy napowietrznych linii elektroenergetycznych, konstrukcje wsporcze sieci trakcyjnej lub ściany obiektu budowlanego jest zabronione.

Wchodzenie i schodzenie ze stosu utworzonego ze składowanych materiałów lub wyrobów jest dopuszczalne przy użyciu drabiny lub schodów.

Teren budowy powinien być wyposażony w sprzęt niezbędny do gaszenia pożarów, który powinien być regularnie sprawdzany, konserwowany i uzupełniany, zgodnie z wymaganiami producentów i przepisów przeciwpożarowych.

Ilość i rozmieszczenie gaśnic przenośnych powinno być zgodne z wymaganiami przepisów przeciwparowymi.

W pomieszczeniach zamkniętych należy zapewnić wymianę powietrza, wynikającą z potrzeb bezpieczeństwa pracy.

Wentylacja powinna działać sprawnie i zapewniać dopływ świeżego powietrza.

Nie może ona powodować przeciągów, wyzębienia lub przegrzewania pomieszczeń pracy.

7. Roboty Ziemne.

Zagrożenia występujące przy wykonywaniu robót ziemnych:

upadek pracownika lub osoby postronnej do wykopu (brak wygrozdzenia wykopu balustradami; brak przykrycia wykopu),

zasypanie pracownika w wykopie wąskoprzestrzennym (brak zabezpieczenia ścian wykopu przed obsunięciem się; obciążenie klina naturalnego odłamu gruntu urobkiem pochodzącym z wykopu),

potrącenie pracownika lub osoby postronnej łyżką koparki przy wykonywaniu robót na placu budowy lub w miejscu dostępnym dla osób postronnych (brak wygrozdzenia strefy niebezpiecznej).

Roboty ziemne powinny być prowadzone na podstawie projektu określającego położenie instalacji i urządzeń podziemnych, mogących znaleźć się w zasięgu prowadzonych robót.

Wykonywanie robót ziemnych w bezpośrednim sąsiedztwie sieci, takich jak:

- elektroenergetyczne,
- gazowe,
- telekomunikacyjne,
- ciepłownicze,
- wodociągowe i kanalizacyjne,

powinno być poprzedzone określeniem przez kierownika budowy bezpiecznej odległości w jakiej mogą być one wykonywane od istniejącej sieci i sposobu wykonywania tych robót.

W czasie wykonywania robót ziemnych miejsca niebezpieczne należy ogrodzić i umieścić napisy ostrzegawcze.

W czasie wykonywania wykopów w miejscach dostępnych dla osób niezatrudnionych przy tych robotach, należy wokół wykopów pozostawionych na czas zmroku i w nocy ustawić balustrady zaopatrzone w światło ostrzegawcze koloru czerwonego.

Poręcze balustrad powinny znajdować się na wysokości 1,10 m nad terenem i w odległości nie mniejszej niż 1,0 m od krawędzi wykopu.

Wykopy o ścianach pionowych nieumocnionych, bez rozparcia lub podparcia mogą być wykonywane tylko do głębokości 1,0 m w gruntach zwartych, w przypadku gdy teren przy wykopie nie jest obciążony w pasie o szerokości równej głębokości wykopu.

Wykopy bez umocnień o głębokości większej niż 1,0 m, lecz nie większej od 2,0 m można wykonywać, jeżeli pozwalają na to wyniki badań gruntu i dokumentacja geologiczno – inżynierska.

Bezpieczne nachylenie ścian wykopów powinno być określone w dokumentacji projektowej wówczas, gdy: roboty ziemne wykonywane są w gruncie nawodnionym,

teren przy skarpie wykopu ma być obciążony w pasie równym głębokości wykopu, grunt stanowią ility skłonne do pęcznienia, wykopu dokonuje się na terenach osuwiskowych, głębokość wykopu wynosi więcej niż 4,0 m.

Jeżeli wykop osiągnie głębokość większą niż 1,0 m od poziomu terenu, należy wykonać zejście (wejście) do wykopu. Odległość pomiędzy zejściami (wejściami) do wykopu nie powinna przekraczać 20,0 m. Należy również ustalić rodzaje prac, które powinny być wykonywane przez, co najmniej dwie osoby, w celu zapewnienia asekuracji, ze względu na możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego. Dotyczy to prac wykonywanych w wykopach i wyrobiskach o głębokości większej od 2,0 m.

Przed przystąpieniem do robót ziemnych na terenie, w którym mogą wystąpić osuwiska gruntu należy przeprowadzić szczegółowe badania geologiczno-inżynierskie lub geotechniczne terenu osuwisk. Zakres takich badań powinien być ustalony w porozumieniu z Inwestorem. Zapobieganie powstawaniu osuwiska powinno być dokonane przez wykonawcę robót, należy przy tym rozważyć i przyjąć jeden lub kilka z podanych sposobów zabezpieczenia:

- odpowiednie ujęcie wód opadowych i gruntowych i ich odprowadzenie poza teren budowy,
- osuszenie powierzchni poślizgu przez wykonanie drenażu odprowadzającego wodę z powierzchni poślizgu,
- zastosowanie łagodnych pochyłeń zboczy wykopów,
- wykonanie pali lub studni opuszczających,
- kotwienie gruntu,
- wzmocnienie skarp rusztem żelbetowym,
- nasyp z gruntu sypkiego u podnóża skarpy,
- wzmocnienie gruntu zastrzykami uszczelniającymi lub wzmacniającymi.

Składowanie urobku, materiałów i wyrobów jest zabronione:

w odległości mniejszej niż 0,60 m od krawędzi wykopu, jeżeli ściany wykopu są obudowane oraz jeżeli obciążenie urobku jest przewidziane w doborze obudowy,

w strefie klina naturalnego odłamu gruntu, jeżeli ściany wykopu nie są obudowane.

Ruch środków transportowych obok wykopów powinien odbywać się poza granicą klina naturalnego odłamu gruntu. W czasie wykonywania robót ziemnych nie powinno dopuszczać się do tworzenia nawisów gruntu.

Przebywanie osób pomiędzy ścianą wykopu a koparką, nawet w czasie postoju jest zabronione.

Zakładanie obudowy lub montaż rur w uprzednio wykonanym wykopie o ścianach pionowych i na głębokości powyżej 1,0 m wymaga tymczasowego zabezpieczenia osób klatkami osłonowymi lub obudową prefabrykowaną.

8. Roboty budowlano –montażowe.

Zagrożenia występujące przy wykonywaniu robót budowlano – montażowych:

upadek pracownika z wysokości (brak zabezpieczenia obrysu stropu; brak zabezpieczenia otworów technologicznych w powierzchni stropu; brak zabezpieczenia otworów prowadzących na płyty balkonowe);

przygnięcie pracownika płytą prefabrykowaną wielkowymiarową podczas wykonywania robót montażowych przy użyciu żurawia budowlanego (przebywanie pracownika w strefie zagrożenia, tj. w obszarze równym rzutowi przemieszczanego elementu, powiększonym z każdej strony o 6,0m).

Przebywanie osób na górnych płaszczyznach ścian, belek, słupów, ram lub kratownic oraz na dwóch niższych kondygnacjach, znajdujących się bezpośrednio pod kondygnacją, na której prowadzone są roboty montażowe, brak nadzoru, brak instrukcji, posługiwanie się czynnikami materialnymi, tolerowanie przez nadzór odstępstw od zasad bezpieczeństwa pracy, brak lub niewłaściwe przeszkolenie w zakresie bezpieczeństwa pracy i ergonomii, dopuszczenie do pracy człowieka z przeciwwskazaniami lub bez badań lekarskich;

2. Niewłaściwa organizacja stanowiska pracy:

niewłaściwe usytuowanie urządzeń na stanowiskach pracy,
nieodpowiednie przejścia i dojścia,
brak środków ochrony indywidualnej lub niewłaściwy ich dobór

Przyczyny techniczne powstania wypadków przy pracy:

1. Niewłaściwy stan czynnika materialnego:

- wady konstrukcyjne czynnika materialnego będące źródłem zagrożenia,
- niewłaściwa stateczność czynnika materialnego,
- brak lub niewłaściwe urządzenia zabezpieczające,
- brak środków ochrony zbiorowej lub niewłaściwy ich dobór,
- brak lub niewłaściwa sygnalizacja zagrożeń,
- niedostosowanie czynnika materialnego do transportu, konserwacji lub napraw;

2. Niewłaściwe wykonanie czynnika materialnego:

- zastosowanie materiałów zastępczych,
- niedotrzymanie wymaganych parametrów technicznych;

3. Wady materiałowe czynnika materialnego:

- ukryte wady materiałowe czynnika materialnego;

4. Niewłaściwa eksploatacja czynnika materialnego:

- nadmierna eksploatacja czynnika materialnego,
- niedostateczna konserwacja czynnika materialnego,
- niewłaściwe naprawy i remonty czynnika materialnego.

Osoba kierująca pracownikami jest obowiązana:

- organizować stanowiska pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy,
- dbać o sprawność środków ochrony indywidualnej oraz ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem,
- organizować, przygotowywać i prowadzić prace, uwzględniając zabezpieczenie pracowników przed wypadkami przy pracy, chorobami zawodowymi i innymi chorobami związanymi z warunkami środowiska pracy,
- dbać o bezpieczny i higieniczny stan pomieszczeń pracy i wyposażenia technicznego, a także o sprawność środków ochrony zbiorowej i ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem,

Na podstawie:

- oceny ryzyka zawodowego występującego przy wykonywaniu robót na danym stanowisku pracy
- wykazu prac szczególnie niebezpiecznych,
- określenia podstawowych wymagań bhp przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych,
- wykazu prac wykonywanych przez co najmniej dwie osoby,
- wykazu prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej
- kierownik budowy powinien podjąć stosowne środki profilaktyczne mające na celu:
- zapewnić organizację pracy i stanowisk pracy w sposób zabezpieczający pracowników przed zagrożeniami wypadkowymi oraz oddziaływaniem czynników szkodliwych i uciążliwych,
- zapewnić likwidację zagrożeń dla zdrowia i życia pracowników głównie przez stosowanie technologii, materiałów i substancji nie powodujących takich zagrożeń.

W razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników osoba kierująca, pracownikami obowiązana jest do niezwłocznego wstrzymania prac i podjęcia działań w celu usunięcia tego zagrożenia.

Pracownicy zatrudnieni na budowie, powinni być wyposażeni w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze, zgodnie z tabelą norm przydziału środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego opracowaną przez pracodawcę. Środki ochrony indywidualnej w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa użytkowników tych środków powinny zapewniać wystarczającą ochronę przed występującymi zagrożeniami (np. upadek z wysokości, uszkodzenie głowy, twarzy, wzroku, słuchu).

Kierownik budowy obowiązany jest informować pracowników o sposobach posługiwania się tymi środkami.

VII. Ekspertyza PPOŻ